

Apollo 15 dopravilo na Měsíc tajně sto obálek. Jedna z nich se objevila v Praze

Jan Šponar

Mise Apollo 15 s sebou na Měsíc roku 1971 tajně vzala 400 poštovních obálek. Německý obchodník Hermann Walter Sieger uplatil tehdejší posádku amerických astronautů, aby mu jich sto prodala s tím, že on je začne prodávat až po skončení vesmírného programu americké NASA.

Dohodu ale nedodržel a ihned je začal za tučné obnosy v Německu nabízet. Tím se věc provalila a vyvolala vyhození posádky i pobouření Američanů. Jeden z těchto poštovních unikátů vystavil veletrh Sběratel v Praze.

Za posledních 50 let se takzvaných Sieger covers objevilo pouze osm. Daný exemplář se touto cestou podařilo získat českému filatelistickému znalci Davidu Kopřivovi, který se o raritní kousek formou výstavní sekce 5. a 6. září podělil v halách PVA Expo u zastávky metra C Letňany.

„Očekáváme kolem 10 tisíc návštěvníků. Máme zde stánky od 240 vystavovatelů a prodejců z přibližně 30 zemí světa,“ informoval Právo ředitel veletrhu Jindřich Jirásek.

„Siegera kolem roku 1970 napadlo oslovit svůj kontakt v USA s nápadem tajně pronést obálky. Rok poté na jaře před letní misí došlo k dohodě s trojčlennou posádkou, že každý dostane 7000 dolarů, což v přepočtu na dnešní peníze dělá přes milion korun,“ popsal Právo David Kopřiva.

Den před odletem, který se konal 26. července, nechala posádka ve složení astronautů David R. Scott, Alfred M. Worden a James

B. Irwin koupit známky, nalepit je na obálky a propašovat je do svých ubikací. Velitel Apolla 15 Scott následně po půlnoci dal dopisy orazítkovat na poště v Kennedyho vesmírném středisku na Floridě, odkud poté po několika hodinách odstartovali raketou Saturn V.

„Scott měl při nástupu v kapse svého skafandru obálky, které ale přirozeně nebyly vedeny na seznamu jeho osobních věcí. Následně se stovka obálek pro Siegera od 30. července do 2. srpna během mise po ony tři dny na-

Siegera kolem roku 1970 napadlo oslovit svůj kontakt v USA s nápadem tajně pronést obálky

David Kopřiva, majitel obálky

cházela v lunárním modulu Falcon na Měsíc. Den poté byly podepsány členy mise. Zbýlé tři stovky obálek neopustily velitelský modul,“ dodal Kopřiva s tím, že 7. srpna 1971 všichni zúčastnění v pořádku přistáli severně od hlavního havajského města Honolulu.

Tentýž den obálky dostaly další známky a palubní razítka americké válečné lodi Okinawa, která astronauty na moři vyzvedla. Poslední srpnový den onoho roku obdržely exempláře z druhé strany potvrzovací přípis od notárky z texaského Houstonu, kde se nalézá řídicí centrum vesmírných programů USA.

„Na začátku září se poté dostaly neznámo jak do rukou Siegerovi v západním Německu. Ten během podzimu porušil slib a ihned začal rozprodávat obálky. Prodávaly se až za 20 tisíc marek. Začalo se

o tom psát a americká veřejnost i úřady, včetně autorit z NASA, se o tom dozvěděly z tisku. Nastal obří skandál,“ popsal majitel.

Trojístek astronautů mise Apollo 15 byl vyhozen z programu a musel vrátit svých 300 obálek. Nicméně po několika letech jich část vysoudili zpět. Vláda USA a NASA požadovaly zpět i Sieger covers, jenže ty už byly rozebrány. Dobře zachovaný exemplář jedné ze stovky obálek se před časem v Itálii prodal za víc než jeden milion korun.

Majitel David Kopřiva drží jednu ze stovky obálek tajně propašovaných na povrch Měsíce.

Foto: PRÁVO – Jan Šponar

Vily v Bubenči chystají festival Triangl

Divadelní představení, čtení, workshopy a performance. Chybět nebudou programy zaměřené na popularizaci vědy, filmové projekce či koncerty.

To vše nabídnou Villa Pellé, Vila Lanna a Muzeum literatury v Praze 6 během multižánrového festivalu Triangl. Vstup je zdarma. Vila Lanna, patřící Akademii věd ČR, nabízí sérii akcí zaměřených na

popularizaci vědy. Připravila představení Úžasného divadla fyziky, jehož Příběh žárovky zábavnou formou seznámí se vznikem jednoho z největších vynálezů moderní doby. Uskuteční se přednášky na téma digitální odolnosti nebo využití umělé inteligence.

Návštěvníci se můžou těšit i na zvukovou a hudební performanci. Muzeum literatury představí knihu Ondřeje Sed-

Villa Pellé zve na komentovanou prohlídku výstavy Trnka-příběh legendy

láčka Pražské ptactvo 1800–2020 (Ptáci – město – příběh hrdiny) o bubenčeském ptactvu. Muzeum nabídne například i workshop Zvuková lázeň ve vodním živlu, s vý-

tvárníci mohou zájemci malovat, číst a poslouchat příběhy ze života krávy i stloukat domácí máslo. Rituál Další Kapka účastníky vyzve k proměně ve vodní bytost.

Villa Pellé zve na komentovanou prohlídku výstavy Trnka – příběh legendy nebo tvůrčí dílnu pro děti inspirovanou legendární kouzelnou zahradou Jiřího Trnky či na promítání filmu Trnka – na-

lezený přítel. Odehraje se tu také loutkové představení na motivy pohádky Jana Wericha Až opadlá listí z dubu.

Dialog s vodou

Vodním živlem inspirovaný koncert Poslední Kapka představí dialog klarinetu, dechu a vody. Závěr bude patřit interaktivní koncertní performanci Řekni mi, do které umělkyně zapojí diváky. – VR